

ВВС
Благодійний фонд
БЕРЕМИЦЬКЕ БІОСФЕРА

Парк природи «Беремицьке»
Національний педагогічний університет імені М.П. Драгоманова
Факультет природничо-географічної освіти та екології
Кафедра туризму
Науково-дослідна лабораторія туризму та краєзнавства

Міжнародна науково-практична конференція:

**НАПРЯМКИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ
ПАРКУ ПРИРОДИ «БЕРЕМИЦЬКЕ»**

23 лютого 2021 року

Запрошуємо науковців, фахівців, практиків та теоретиків, студентів, аспірантів ЗВО, працівників науково-дослідних установ парків природи та освітніх закладів, учнів МАН та їх керівників, іноземців, які займаються науковими дослідженнями у сфері педагогічних, географічних, економічних, біологічних, хімічних, сільськогосподарських, ветеринарних наук, взяти участь у роботі міжнародної науково-практичної онлайн конференції.

У межах конференції планується робота за наступними **проблемами**:

1. Тенденції освітньої теорії та практики на території ПП «Беремицьке».
2. Психолого-педагогічні аспекти формування професійної компетентності туристичного потенціалу Придесення.
3. Застосування інформаційних технологій, новітні дидактичні підходи та досвід їх впровадження у навчальному процесі на Придесенні.
4. Розвиток професійних навичок сучасного фахівця ПП «Беремицьке»..
5. Проблеми та перспективи реформування системи освіти в Україні.
6. Сучасні тенденції досліджень тваринного та рослинного світу країни.
7. Міжнародний досвід збереження тваринного та рослинного світу планети.

В рамках конференції представники Парка/Фонда поділяться досвідом у реалізації природоохоронних проектів та їх туристичної привабливості.

Спікери Неліп Антон Олегович - керівник проектів Фонду «Беремицьке Біосфера» та Полушвайко Ростислав Ігоревич - менеджер з туризму.

Робочі мови: українська, російська, англійська

Для участі у конференції та опублікування тези необхідно до 15 лютого 2021 року (включно) надіслати на електронну пошту організаційного комітету (e-mail: Romanenkoov@ukr.net) наступні документи:

- заповнену за зразком заявку (документ Word або посилання)
- тези доповіді (документ Word)
- відскановану квитанцію про оплату організаційного внеску
- оргкомітет не несе відповідальності за зміст тез
- збірнику тез наукових доповідей присвоюється відповідні бібліотечні індекси УДК.

Реєстраційний внесок становить 50 грн. (що містить витрати на організацію онлайн-конференції та послуги видання збірки матеріалів конференції в електронній формі).

Зразок оформлення заявки

Прізвище, ім'я, по-батькові	
Науковий ступінь, вчене звання, посада	
Назва кафедри, місце роботи (навчання) автора	
Мобільний телефон та e-mail	
Назва доповіді	
Назва секції (номеру)	
Планую (потрібне зазначити) <ul style="list-style-type: none">- онлайн-участь- онлайн виступ на секції- заочну участь (публікацію тез)	

Вимоги до оформлення матеріалів

1. Назва напрямку відповідно до переліку, який зазначено вище
2. Прізвище та ініціали автора (авторів) розміщуються в правій частині аркуша над тезами. Нижче – назва установи; через 2 інтервали (посередині) – назва тез великими літерами, нижче – текст тез.
3. Список використаних джерел наводиться в алфавітному порядку. У тексті виноски позначаються квадратними дужками із вказівкою в них порядкового номера джерела за списком та через кому – номера сторінки (сторінок).
4. Обсяг – **3-5 сторінок** формату А-4 через один інтервал. Кегль – 14 pt, абзац – 1,25 см, усі поля – 2 см, шрифт – Times New Roman.
5. Назва файлу повинна відповідати прізвищу дописувача із вказівкою для заявки - Заявка, для тез - Тези. Наприклад: **Зубренко_Заявка, Зубренко_Тези, Зубренко_Внесок.**
6. Відповідальність за зміст тези несе автор та науковий керівник.
7. Тези студентів публікуються за наявності співавтора з науковим ступенем, тези учнів МАН публікуються за наявності керівника.

(Тези, які не відповідають вимогам і надіслані пізніше зазначеного терміну не розглядаються.
Тези не рецензуються.)

***Планується випуск електронного примірника матеріалів конференції
(збірник тез, програма конференції).***

Координати організаційного комітету конференції

Парк природи «Беремицьке» Nature Park Beremytske
кафедра туризму ФПГОЕ НПУ ім.. М.П.Драгоманова
Адреси: с. Беремицьке, Козелецький р-н, Чернігівська обл.,
вул.. Пирогова, 9, м. Київ, Україна, 01030

Оргкомітет конференції:

- Кравченко Алла Володимирівна – (044)-239-30-87
- Борисова Оксана Володимирівна - (044)-239-30-87
- Романенко Олександр Володимирович – (067)-436-30-58
e-mail: Romanenkoov@ukr.net
- Ферльовська Тетяна Володимирівна - "Nature Park Beremytske"
beremytske.park@gmail.com
- Полушвайко Ростислав Ігорович - "Nature Park Beremytske" beremytske.park@gmail.com
- Ковальчук Катерина Анатоліївна - "Nature Park Beremytske" beremytske.park@gmail.com
- Головка Вадим Віталійович – (044)-239-30-87

Організаційний внесок (50 грн.) перераховувати на рахунок Приват банку
5169330510597971
БЕРЕМИЦЬКЕ БІОСФЕРА БФ БО
у призначенні платежу вкажіть Ваше ПП

1 ПРИКЛАД ОФОРМЛЕННЯ ТЕЗИ

РОЗВИТОК WELLNESS TOURISMU НА ТЕРИТОРІЇ ПАРКУ ПРИРОДИ «БЕРЕМИЦЬКЕ»

*Зражевська Дар'я Анатоліївна,
студентка 45-Т кафедри туризму
Романенко Олександр Володимирович,
канд. пед. наук, доцент кафедри туризму
факультету природничо-географічної освіти та екології
НПУ ім.. М.П. Драгоманова*

Постановка проблеми. Беручи до уваги різноманітні археологічні дослідження, стає очевидним те, що практика велнесу існує вже декілька тисячоліть. Так, наприклад, стародавні греки для відновлення самопочуття відвідували святиню Асклепія з купальнями. Римляни надавали перевагу поїздкам до destinations з сприятливим кліматом та ландшафтом, відвідували термальні та мінеральні джерела. Мертве море користувалося попитом у єгиптян. В Індії місцеві жителі купалися в річці Ганг для очищення тіла і душі від гріховних злодіянь. А японці з давніх часів відвідують гарячі джерела для оздоровлення та спілкування.

Принципи wellness-tourismu набули інтенсивного розвитку в країнах Америки та Європи. Вигідне географічне положення, наявність різноманітних туристично-рекреаційних ресурсів, сприятливий клімат стали вирішальними факторами стрімкого поширення wellness-tourismu. До інших факторів, що сприяли розвитку цього напрямку відносять: прогрес у науці та медицині, що призвів до зміни в цінностях та інтересах населення; ріст попиту на якість,

зручність, безпеку, легкість та розкіш серед найстаршої частини населення; зміни в сучасному суспільстві - тиск і стрес зростають і породжують потребу та бажання ефективного розслаблення; подорожі стають важливим елементом способу життя; збільшення числа висококваліфікованих кадрів у цій сфері, що надають послуги високої якості; запровадження інновацій у сфері wellness-tourismu.

Білл Хетлер, співзасновник Національного інституту Wellness, розробив парадигму велнеса, яка стала масовим явищем. Вона включає шість важливих для загального благополуччя людини елементів: духовний, інтелектуальний, соціальний, фізичний, емоційний і професійний. Дані складові є взаємозалежними один від одного та формують цілісну систему: духовний: саморозвиток, розуміння сутності життя та цілісність у своїх переконаннях; інтелектуальний: вміння збирати, систематизувати, аналізувати отриману інформацію, участь у вирішенні актуальних проблем; соціальний: розширення кола знайомств, комунікації з суспільством та навколишнім середовищем; фізичний: дотримання здорового способу життя, заняття руховою активністю, правильне харчування; емоційний: зниження стресу, задоволення власних бажань та потреб, позитивні емоції від подорожей; професійний: самореалізація, розширення кругозору.

Wellness-tourism, як визначає його Дослідницький інститут дозвілля і туризму Бернського університету (м Берн, Швейцарія), - це комплекс усіх відносин і явищ, що є результатом подорожі і проживання людей, чия головна мотивація - зберегти або поліпшити здоров'я [1, с. 8].

Wellness-tourism є одним із видів туристично-рекреаційної діяльності, що передбачає поїздки в регіони з найбільш сприятливими природними умовами. Це один із найбільш стабільних типів туристичних ринків та пріоритетних напрямків в Україні. Однак цей напрямок потребує підтримки та скоординованого розвитку.

Метою дослідження є розробка бізнес-плану wellness-tourismu на території парку природи «Беремицьке» Козелецького району Чернігівської області.

Аналіз досліджень і публікацій. Завдяки комплексу змін, представлених у програмі, Парк природи «Беремицьке» стимулюватиме не лише розвиток діяльній складовій, але і стимулюватиме туристичну складову, що передбачатиме зростання числа відвідувачів як парку, так і території регіону загалом [3, с. 49]. Наявні туристичні ресурси на території парку сприяють входженню України на світовий туристичний ринок [4, с. 68].

Беручи до уваги особливості велнес-туризму стає зрозумілим, що його розвиток напряму пов'язаний із станом тур галузі, і в сучасних умовах України він стикається з певними труднощами. Кількість туристичних комплексів скорочується, бракує фінансування. Політична нестабільність у країні та глибока фінансово-економічна криза призвели до зростання вартості послуг при низькій якості обслуговування, що є причиною зниження попиту [2, с. 339]. В Україні ринок велнес-послуг знаходиться на стадії формування і орієнтований в більшій мірі на внутрішнього споживача, переважно на преміум-сегмент. З 2019 року в Україні на державному рівні медичний і велнес-туризм визнані одним із пріоритетних напрямків економічного розвитку [5, с. 9]. Ринок велнесу

розвивається в основному у великих містах або туристичних місцях з унікальними природними ресурсами. Так, найбільше велнес-центрів знаходиться в Києві, Харкові, Львові, Одесі, Дніпрі. Активно розвивається цей ринок в Західній Україні в курортних містах Трускавець, Моршин, Східниця, а також біля Буковелі.

На розвиток ринку впливає ряд факторів, таких як: зростання доходів окремого контингенту населення в Україні; у світі з'явився специфічний сегмент «здорових і багатих» (для їх позначення в англomовному середовищі використовується аббревіатура LOHAS (Lifestyles Of Health And Sustainability)) [6, с. 30].

Виклад основного матеріалу. Бізнес-план є письмовим документом, що описує конкретний бізнес (вже існуючий, або лише на початковому етапі планування). Він охоплює цілі, стратегії, продажі, маркетинг та фінансові прогнози. Бізнес-план допомагає: уточнити свою ділову ідею; виявити потенційні проблеми; визначити цілі; виміряти свій прогрес.

Він розробляється на початковому етапі моделювання ідеї певного проекту з метою залучення інвестицій і деталізацією дослідження ринку для подальшого впровадження проекту в життя. Бізнес-план є також засобом переконання клієнтів, постачальників та майбутніх працівників у тому, щоб підтримати ідею, отримавши всі відомості про неї, ринок, ризики та переваги тощо.

Зміст бізнес-плану майбутнього проекту: Резюме (концепція бізнес-плану). Характеристика послуг. Планування трудових ресурсів. Аналіз ринку. Стратегія маркетингу. Оцінка ризиків та форма їх страхування. Фінансовий план. Співпраця з колективом Парку природи «Беремицьке». Залучення місцевого населення до проекту. Співпраця з навчальними закладами Чернігівської області для залучення фахівців та бажаючих до проекту (в тому числі через співпрацю зі школами, екскурсія для місцевих дітей). Співпраця з туристичними фірмами, щодо поінформованості та привернення уваги іноземних туристів. Співпраця з місцевою владою, щодо залучення інвестицій.

Розкриємо перший. *1. Резюме (концепція бізнес-плану)*

Проект «Велнес глемпінг» полягає у тому, щоб створити на території Парку природи «Беремицьке» або поблизу нього окрему територію з глемпами, що будуть приймати туристів, які ставлять за мету своєї подорожі оздоровлення як фізичне, так і моральне, а також культурне збагачення, отримання гармонії та насолоди від взаємодії з навколишнім середовищем тощо, тобто задоволення всіх компонентів велнес-поїздок. Звичайно ж «Велнес глемпінг» буде знаходитися у підпорядкуванні Природного парку «Беремицьке». Важливим етапом буде те, що велнес-проект буде відповідати принципам сталого розвитку, адже глемпінг не має на меті зміну рельєфу, вирубку лісу, оскільки встановлюється намет з кондиціонером та Wi-Fi, який має більш комфортні умови від звичайного туристичного намету.

Що стосується території, то розміщення парку і глемпінгу припадає в межах Козелецького району, розташованого в південно-західній частині Чернігівської області. Саме завдяки вигідному географічному положенню, комфортному клімату, природним та історико-культурним ресурсам цей район є ідеальним

варіантом для організації та розвитку тут wellness-tourismu. Адже всі перелічені фактори є важливою основою формування та розвитку як природних парків, так і супутніх туристичних підприємств, які стимулюють розвиток регіону та збільшують його привабливість в очах іноземців, інвесторів та корінних жителів.

Концепція проекту: створення комфортного середовища, яке б надавало як всі комфортні умови відпочинку, так і зближало з природним середовищем; направлення усіх зусиль на те, щоб туристи відновили фізичний та духовний стан, ознайомилися з ресурсною спадщиною Чернігівської області, прийняли участь у волонтерських програмах щодо допомоги парку; його популяризація за рахунок диверсифікації напрямків туризму та послуг; створення додаткових робочих місць для місцевого населення та розширення інфраструктури.

Економічні завдання: 1. Розробка та здійснення маркетингової стратегії. 2. Рекламна кампанія. 3. Прогнозування фінансових результатів та вигід від реалізації проекту. 4. Залучення інвесторів. 5. Диверсифікація послуг. 6. Розширення сфери співробітництва. 7. Оцінка та усунення можливих ризиків, аналіз результатів.

Проект «Велнес глемпінг» зводиться до моделювання комплексного продукту, який полягає в: розробці відокремленої для wellness-tourismu території; розробці чорнового варіанта вікенд-туру для відвідувачів, який включає графік кожного дня з відповідними дозвіллями (екскурсії, супутні види туризму) та послугами, спрямованими на здоров'я туристів (масажі, йога тощо); розробці стратегії впровадження та розвитку проекту; проведенні SWOT-аналізу для оцінки результатів втілення майбутнього проекту у життя; розробці рекламних матеріалів для просування проекту на туристичному ринку.

Висновки. Серед найбільш виражених переваг парку природи «Беремицьке» відносно розвитку wellness-tourismu можна виділити: наявність унікальних ресурсів; розвиток ландшафтотерапії за рахунок значного природного потенціалу; багата історико-культурна спадщина; висококваліфікований персонал та розвинена система гостинності при обслуговуванні туристів; комфортний відпочинок та широкий спектр послуг; досить низький рівень цін у порівнянні з сусідніми країнами, що також розвивають напрямок wellness-tourism; поєднання оздоровлення з повноцінним відпочинком, а також можливістю отримати незабутні враження (ознайомлення з традиціями та звичаями українського народу тощо).

Незважаючи на існуючі проблеми, wellness-tourism на території парку має всі конкурентні переваги за рахунок сприятливого клімату, вдалого географічного розташування і поєднання різноманітних і багатих природних ресурсів, які можна використовувати для збереження та поліпшення здоров'я туристів та гостей.

Література

1. Erfurt-Cooper P., Cooper M. Health and Wellness Tourism: Spas and Hot Springs. NY: Channel View Publications, 2009. - С. 8.
2. Shablii, O., Zastavetska, L., Dudarchuk, K., Illiash, I., & Smochko, N. (2018). The main problems of healthcare and wellness tourism in Ukraine. Journal of Geology, Geography and Geoecology, 27(2), 337-345. С. 339.

3. Дворецький Є. Е. Експериментально-краєзнавча діяльність в Парку природи «Беремицьке» /бакалаврська робота /МОН України, НПУ імені М. П. Драгоманова, факультет природничо-географічної освіти та екології, кафедра туризму. К.: 2020. – 65 с.. С.49.

4. Кот (Волосюк) Є. М. Відновлення і розвиток народних ремесел в Парку природи «Беремицьке» /бакалаврська робота /МОН України, НПУ імені М. П. Драгоманова, факультет природничо-географічної освіти та екології, кафедра туризму. К.: 2020. – 90 с.. С.68.

5. Лубцов А., Примак Т. Інноваційні тенденції ІННОВАЦІЙНІ ТЕНДЕНЦІЇ wellnesстуризму. «АГОС. Мистецтво наукової думки». 2020. № 10. С.9. Доступ до ресурсу: <https://ojs.ukrlogos.in.ua/index.php/2617-7064/article/view/783/802>.

6. Орленко Я. Ю. Імперативи розвитку туристичної галузі України /Я.Ю.Орленко //Вісник Національного університету цивільного захисту України. Серія: Державне управління. - 2016. - Вип. 2. - С. 25-36. - Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/VNUCZUDU_2016_2_6. С. 30.

2 ПРИКЛАД ОФОРМЛЕННЯ ТЕЗИ

ШКІЛЬНА ЕКОЛОГО-ОСВІТНЯ РОБОТА НА ПРИРОДООХОРОННИХ ТЕРИТОРІЯХ

SCHOOL ENVIRONMENTAL AND EDUCATIONAL WORK IN THE TERRITORIES NATURE RESERVE FUND

*Обозний Василь Васильович
доктор педагогічних наук, професор,
Романенко Олександр Володимирович
кандидат педагогічних наук, доцент
кафедри туризму
факультету природничо-географічної освіти та екології
Національний педагогічний університет ім. М.П. Драгоманова, м. Київ*

У безперервному процесі формування творчої особистості стають необхідними активні форми шкільного навчально-виховного процесу, в яких якісно змінюються можливості індивідуальної освітньої діяльності.

На новому етапі українського державотворення пошук, навчання і виховання підростаючого покоління розглядається державою як безперервний процес формування творчої особистості, розвиток культурного та інтелектуального потенціалу країни. У зв'язку з цим стають необхідними активні форми освітнього процесу, в яких якісно змінюються можливості індивідуальної освітньої діяльності.

Для Карпатського регіону актуальною є гармонізація взаємодії суспільства з природою шляхом підвищення рівня екологічної освіти і культури населення. Зокрема, на територіях природно-заповідного фонду стає необхідною розробка цільової програми еколого - краєзнавчого навчання і виховання підрастаючого покоління. При цьому слід враховувати, що на розвиток сільської школи впливають регіональні особливості та умови функціонування загальноосвітніх навчальних закладів.

По-перше, трансформаційні процеси у аграрному виробництві, лісовому господарстві та суттєві зміни в усталених формах життєдіяльності сільського населення ставлять питання активізації соціально-економічного розвитку природоохоронних територій. Зменшення зайнятих у сфері аграрного виробництва і лісового господарства стимулює розвиток туризму та відповідної сфери гостинності, яка виглядає однією з найбільш перспективних напрямів господарського розвитку на територіях природно-заповідного фонду. Крім того, в гірських регіонах слід поступово вирішувати історично успадковану практику формування робітника, який виїжджає на тимчасові заробітки, та її негативні наслідки. Адже випускники шкіл, не знаходячи роботи, будуть повторювати шлях своїх батьків та дідів. Особливо непокоїть те, що в останні роки суттєво збільшилася кількість виїжджаючих на заробітки жінок.

По-друге, численні приклади свідчать про ще досить низьку екологічну культуру людей, зокрема на територіях природно-заповідного фонду. Тому еколого - краєзнавча освіта повинна більш ефективно формувати у місцевого населення та туристів соціально відповідальну поведінку за стан довкілля.

При цьому у вихованні підрастаючого покоління особливо важливо закладати основи екологічної культури, вчити усвідомлювати проблеми довкілля і відповідально ставитись до природного оточення протягом усього життя. Особливо гостро ця проблема постала для населених пунктів Терезлянщини, адже тут відсутнє комунальне обслуговування з вивезення сміття та вкрай мало спеціально облаштованих сміттєзвалищ. Місцеве населення традиційно вирішує проблему сміття, скидаючи його у западини і потічки.

Це сміття попадає у річку Терезлю і під час повеней виноситься у Терезлянське водосховище.

Тож русло річки та водосховище суттєво «прикрашені» різним непотребом. Крім того, річка

Терезля несе сміття у річку Тису, а відтак частина його потрапляє навіть за межі України.

Водночас, нерідко до таких дій вдаються й туристи, які сміять не лише у рекреаційних зонах поблизу річки Терезлі, але й на берегах озер Синевир та Озірце.

По-третє, актуальною виглядає проблема підготовки фахівців для становлення та розвитку туристської індустрії у сільських регіонах, зокрема на територіях природно - заповідного фонду. Потрібні фахівці, які здатні моделювати обслуговування туристів і відпочиваючих, започаткувати власний бізнес і створювати робочі місця. Окремим напрямом у вирішенні окресленої проблеми виглядає підготовка в сфері освіти фахівців, здатних спрямовувати

шкільну туристсько-краєзнавчу та профорієнтаційну роботу на розвиток місцевого туризму. Для вирішення проблем соціально-економічного розвитку населених пунктів Терещлянської долини слід залучати місцеве населення та освітні заклади, з допомогою яких можливо поступово вирішувати питання розвитку еколого-краєзнавчого туризму та започаткування робочих місць для випускників шкіл. Слід підтримувати шкільні колективи у розгортанні всебічної позакласної туристсько-краєзнавчої діяльності, спрямованої на пошук нестандартних форм залучення підростаючого покоління до культурно-трудоного досвіду свого регіону, збереження і використання природно-матеріальних і духовних цінностей. Цілком природно виглядає, коли шкільна і позашкільна туристсько-краєзнавча діяльність спрямовується на розвиток місцевого туризму.

По-четверте, слід враховувати, що створення туристичного продукту в сільській місцевості доцільно здійснювати на основі використання історично усталених регіонально - місцевих форм життєдіяльності населення та відповідних систем туристичної гостинності. Як переконує практичний досвід, навчання і виховання дітей у сільських школах слід розглядати як початковий педагогічно-профорієнтаційний процес освітньо-духовного взаємозбагачення дітей в умовах звичного природного оточення і господарської практики, сімейно-усталених взаємовідносин та збереженої традиційної культури. При цьому участь шкільної і позашкільної освіти регіону у європейських перетвореннях не повинні приводити до нівелювання національно-культурних особливостей, способу життя й ментальних характеристик особистості. Тому зміст шкільної освіти з належним рівнем краєзнавчого показника безперечно відповідає завданню формування регіонального культурно-освітнього простору європейського типу.

По-п'яте, більш системною та цікавою повинна стати краєзнавчо-музеезнавча діяльність.

На Терещлянщині слід посилювати зв'язки шкільних колективів з музейно-туристичним комплексом «Старе село Колочава», який функціонує як історико-культурний об'єкт.

Створений він завдяки спонсорським зусиллям місцевого краєзнавця і ентузіаста Станіслава

Аржевітіна. Саме він зібрав творчу команду однодумців, яка, реалізуючи проект «Моя мала

Батьківщина», створила музейно-туристичний комплекс, до складу якого територіально входять музейні експозиції загальною кількістю екскурсійних об'єктів 60 одиниць та 20 атракцій. Слід активніше залучати учнівську молодь до знаходження, вивчення і зберігання духовно-матеріальних надбань, що допомагає розуміти сьогодення Терещлянщини та дивитися у майбутнє свого рідного краю. При цьому корисно широко пропагувати досвід Олександра

Малети (Колочавська СЗШ №2) який створивши шкільний краєзнавчий музей, разом з учнями організував пошук та вивчення речей, якими колись користувалось у побуті місцеве населення.

По-шосте, краєзнавчі музеї повинні допомагати шкільним колективам профорієнтаційно спрямовувати туристсько-краєзнавчу діяльність учнів на пошук нестандартних форм залучення підростаючого покоління до історичного досвіду

свого народу, збереження і використання природно-матеріальних і культурно-духовних цінностей. При цьому слід враховувати, що створення в сільському туризмі туристичного продукту та відповідних систем туристичної гостинності є процесом досить тривалим. В першу чергу, актуальним залишається створення краєзнавчо-орієнтованого туристичного продукту на основі використання історично усталених регіонально-місцевих форм життєдіяльності населення, зокрема елементів побутово-матеріальної культури та звичаєво-святкової обрядовості. Охоплюючи різні ділянки родинно-суспільного життя, ці найміцніші елементи виступають важливим чинником навчання й виховання, розвитку особистості й оздоровлення суспільства. Творчий пошук у цьому напрямі надає новий імпульс у розвитку краєзнавства та шкільного музеєзнавства.

По-сьоме, перспективним напрямом виглядає цілеспрямована профорієнтаційна еколого-краєзнавча робота, зокрема в системі Малої академії наук учнівської молоді. У пошуково-дослідницькій роботі стають доцільними теми: «Виявлення антропогенного впливу людини на навколишнє середовище Терезької долини», «Визначення ступеня забрудненості водних об'єктів регіону», «Криниці та мінеральні джерела Терезької долини», «Птахи моєї місцевості», «Руда лісова мурашка як об'єкт в охороні екосистем лісу», та ін. В системі МАН науково-практичні конференції «Роль природно-заповідних територій у житті суспільства» повинні бути спрямовані на формування екологічно виваженого ставлення молоді до природного середовища, усвідомлення ролі природно-заповідних територій, створення умов для розвитку у школярів креативності, самостійності мислення, навичок володіння предметом дослідження.

Цілеспрямована пошуково-дослідницька і природоохоронна робота в рамках Всеукраїнських конкурсів і акцій: «Мій рідний край, Моя земля», «Вчимось заповідувати», «Біоцит», «До чистих джерел» та інших також передбачає створення банку екологічних ідей та пропозицій, участь у екологічних конкурсах і проектах обласного та міжнародного значення тощо.

Література.

1. Бабкова С.В., Обозний В.В. Освітня стратегія розвитку регіонального Туризму /С.В.Бабкова, В.В.Обозний //Управління освітою - №9.- 2018.- С.24-33.
2. Колочава – «столиця» сільського туризму. На перехресті етнічних культур Закарпаття (Гол ред. С. Аржевітін.-Туристичний спецвипуск «Нова Колочава».- 2018. – 16 с.